

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudkyň Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: **JUDr. J. K., M.Jur., Ph.D.**
zastoupen advokátem JUDr. Ing. Liborem Morávkem, Ph.D., LL.M.
sídlem Martinelliho 335/10, Praha 9

proti
žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**
sídlem tř. Kpt. Jaroše 7, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2018, č. j. ÚOHS-V0153/2017-11059/2018/130/JHv

takto:

- I. Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 16. 4. 2018, č. j. ÚOHS-V0153/2017-11059/2018/130/JHv, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Ing. Libora Morávka, Ph.D., LL.M., advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým žalovaný dle § 17 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „informační zákon“), odložil žádost žalobce o informace ze dne 26. 7. 2017, a to z důvodu neuhrazení nákladů požadovaných žalovaným.
2. Žalobce podal dne 26. 7. 2017 k žalovanému žádost o poskytnutí informací týkající se některých informací o podnětech přijatých žalovaným v období ode dne 1. 1. 2017 do dne vyřízení žádosti, tj. přinejmenším do dne 26. 7. 2017. Konkrétně žalobce požadoval:
 - 1) *uvedení počtu podnětů, které žalovaný přijal v období od 1. 1. 2017 do dne vyřízení žádosti, a to v uvedení zvlášť ve věcech tvrzeného zneužití dominantního postavení, tvrzených dohod narušujících hospodářskou soutěž, tvrzeného porušení § 19a zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně hospodářské soutěže“) a tvrzeného zneužití významné tržní síly ve smyslu zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o významné tržní síle“).*
 - 2) *ve vztahu k výše uvedeným podnětům dále sdělení (např. stručnou tabulkovou formou)*
 - a) *data obdržení podnětu žalovaným;*
 - b) *zda, se podnět týká zneužití dominantního postavení, dohod narušujících hospodářskou soutěž, porušení § 19a zákona o ochraně hospodářské soutěže, nebo zneužití významné tržní síly ve smyslu zákona o významné tržní síle;*
 - c) *proti jaké právnické či fyzické osobě, popř. orgánu veřejné správy, daný podnět směřoval;*
 - d) *jakého sektoru se podnět týkal;*
 - e) *sdělení aktuálního stavu šetření daného podnětu, zda bylo prošetřování ukončeno bez zahájení správního řízení či došlo v důsledku podnětu k zahájení správního řízení (žádal uvést datum zahájení řízení a jeho identifikaci, zejm. spisovou značku), či zda je daný podnět stále prošetřován, aniž by došlo k rozhodnutí o dalším postupu.*
3. Přípisem ze dne 8. 8. 2017, č. j. ÚOHS-V0153/2/17-22707/2017/130/JDa, žalovaný na žádost žalobce k bodu 1 odpověděl tak, že v období od 1. 1. 2017 do data vyřízení žádosti přijal celkem 133 podnětů. Poskytnutí ostatních požadovaných informací dle bodu 2 žádosti pak žalovaný postupem dle § 17 odst. 1 a 3 informačního zákona podmínil úhradou částky 47 481 Kč (viz oznámení o výši úhrady ze dne 8. 8. 2017, č. j. ÚOHS-V0153/2/17-22711/2017/130/JDa). Žalobce se proti postupu žalovaného bránil stížností dle § 16a odst. 1 písm. b) a d) informačního zákona, které předseda žalovaného nevyhověl, a rozhodnutím ze dne 31. 10. 2017, č. j. V0223/2017/SO-31629/2017/310/TFr potvrdil výši úhrady požadované žalovaným, jakož i způsob jejího vyčíslení.
4. V návaznosti na výzvu žalobce k přijetí opatření proti nečinnosti ve smyslu § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s.ř.), pak žalovaný rozhodnutím ze dne 16. 4. 2018, č. j. ÚOHS-V0153/2017-11059/2018/130/JHv, odložil žádost žalobce o informace dle bodu 1 a 2, neboť žalobce neuhradil žalovaným požadovanou částku.

II. Shrnutí obsahu žaloby

5. Žalobce byl přesvědčen, že napadené rozhodnutí, jakož i postupy žalovaného vedoucí k jeho vydání, byly zjevně nesprávné a nezákonné. Měl za to, že žalovaný excesivním způsobem zveličuje náročnost vyhledání příslušných informací dle jeho žádosti. Ve skutečnosti má žalovaný veškeré (anebo přinejmenším valnou většinu) požadované informace k dispozici, jelikož žalobce požadoval záměrně pouze poskytnutí některých základních informací z podnětů přijatých žalovaným, které jsou zjistitelné z tzv. spisových přehledů vedených žalovaným. Tyto spisové přehledy pak žalovaný zpracovává rovněž elektronicky. V daném případě tedy stačilo, aby pracovníci žalovaného požadované informace mechanicky zkopírovali, což dle žalobce představuje práci na několik desítek sekund. Právě i vzhledem k tomu (a s ohledem na další skutečnosti viz níže) proto považoval stanovenou výši úhrady za nepřiměřenou.
6. Vyhledání takových informací by proto dle názoru žalobce nemělo být v první řadě považováno za mimořádně rozsáhlé ve smyslu § 17 odst. 1 informačního zákona, jelikož pracovníci žalovaného nemusejí podrobně analyzovat spisové dokumentace, neboť disponují dostatečnými zdroji v podobě spisových přehledů a elektronické databáze. Navíc, i kdyby snad ve vztahu k některým podnětům žalovaný spisové přehledy nevedl, není realistické, aby mu vyhledání požadovaných informací zabralo ve vztahu ke každému z nich 45 minut, neboť v jiných typově obdobných věcech žalovaný tuto dobu jednou stanovil na 30 minut, jindy na 15 minut, což je rovněž dle žalobce doba nepřiměřeně dlouhá. Žalobce totiž žádal pouze o základní informace, které byly snadno dohledatelné např. v samotných podnětech či vedených spisech. Nezvolil-li žalovaný dostatečně jednoduchý a časově nejméně náročný způsob vyhledání požadovaných informací, nemohla tato skutečnost jít k tíži žalobce, neboť náklady na mimořádně rozsáhlé vyhledání informací musí být zároveň náklady účelně vynaloženými (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2017, č. j. 6 As 326/2016 - 32). Dle žalobce tedy žalovaný zvolil nevhodný postup vyhledání informací, který pak mylně označil za mimořádně rozsáhlé vyhledání.
7. V souvislosti s tím žalobce dále namítal nedostatečné odůvodnění opodstatněnosti výše požadované úhrady. Z rozhodnutí žalovaného není zřejmé, proč by mu vyhledání požadovaných informací u jednoho podnětu mělo zabrat právě 45 minut, a sice z jakých dílčích činností pracovníka vyhledávajícího informace ve vztahu k jednomu podnětu se tato doba skládá. Tím žalovaný nesplnil svou oznamovací povinnost ve smyslu § 17 odst. 3 informačního zákona a ztratil nárok na úhradu souvisejících nákladů (dle § 17 odst. 4 téhož zákona).
8. Žalovaným uplatněnou hodinovou sazbu ve výši 476 Kč, potažmo 238 Kč za každou započatou půlhodinu, za údajné mimořádně rozsáhlé vyhledání informací považoval žalobce za neadekvátní, dokonce až za zjevně excesivní. K tomu pro porovnání poukázal na sazbu 200 Kč za 1 hodinu u jiných orgánů veřejné správy. To, že žalovaný sazbu řádně publikoval a zveřejnil v příslušném sazebníku, samo o sobě automaticky nesvědčí o její přiměřenosti. Nechal-li žalovaný přípravu odpovědi na žádost zpracovávat jedny ze svých odborně nejvýše postavených pracovníků, zvolil opět nevhodný postup, neboť s ohledem na charakter požadovaných informací mohl vyhledání požadovaného delegovat i na pracovníky nižší odborné úrovně s nižšími platovými náklady.
9. Závěrem žalobce namítal, že žalovaný navíc v průběhu vyřizování jeho žádosti již veškeré požadované informace vyhledal a shromáždil. V takovém případě je měl poskytnout

žalobci bez nároku na jakoukoliv úhradu. Náhrada nákladů ve smyslu § 17 odst. 1 informačního zákona totiž dle žalobce nemůže směřovat pouze ke zpracování odpovědi na žádost (ale k mimořádně rozsáhlému vyhledání). Tím, že žalovaný i nadále trval na úhradě částky za poskytnutí informací, se fakticky pokoušel již dohledané informace žalobci „prodat“, a vytvořit tak zisk. Čímž porušil ustanovení § 6 odst. 2 s. ř., dle něhož je povinen postupovat tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady.

10. S ohledem na vše výše uvedené měl žalobce za to, že žalovaný mu svým postupem znemožnil výkon jeho zaručeného práva na informace dle čl. 17 odst. 1 a 5 Listiny základních práv a svobod, potažmo i dle informačního zákona. Proto žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil, uložil žalovanému povinnost bezplatně veškeré informace požadované v žádosti ze dne 26. 7. 2017 poskytnout a dále mu uložil povinnost nahradit žalobci náklady řízení.

III. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě nejdříve uvedl, že žalobce požadoval velké množství velmi podobných a podrobných informací, přičemž tyto informace, jak je patrné z oznámení o výši úhrady, byly shromážděny na různých místech. Žalovaný souhlasil s tím, že mimořádně rozsáhlé vyhledání nemůže být závislé na komplikovanosti vnitřního systému či procesu vyřízení žádosti, např. v případě nedůkladného vedení spisů či chaotického nastavení archivace dokumentů apod. Avšak domníval se, že v posuzovaném případě se o takovou situaci nejednalo. Žalovaný nemá povinnost vést souhrnnou databázi a navzdory tvrzení žalobce žádnou takovou databázi, v níž by všechny požadované informace schraňoval, ani nedisponuje. Nejedná se proto o ne hospodárny postup, neboť žalovaný musel požadované informace ověřit a vypsát „ručně“ z jednotlivých spisových dokumentací. V tomto případě však z nemalého množství, kdy pro vyřízení žalobcovy žádosti bylo nutné vyhledat informace ve 133 spisových dokumentacích; v mnohých případech se jednalo o spisy o několika svazcích. Přitom pouhé nahlédnutí do spisového přehledu by nebylo pro zjištění všech požadovaných informací dostačující, k získání ostatních informací musel pracovník žalovaného spisovou dokumentaci určitým způsobem „pročíst“.
12. Žalovaný dále odmítl žalobcovu námitku o neoprávněnosti výše požadované částky na úhradu nákladů a námitku nedostatečného odůvodnění. V oznámení o výši úhrady dle názoru žalovaného dostatečně popsal důvod, proč byl žalobce vyzván k uhrazení nákladů v souvislosti s poskytnutím informace. Nejednalo se o předem odhadnutou částku, nýbrž zcela jasně vypočítaný čas, který na vyhledání informací zaměstnanci žalovaného již vynaložili, a sice 45 minut na jeden podnět, což při 133 podnětech činí 99,75 h práce, tedy při sazbě 238 Kč za započatou půlhodinu částku 47 481 Kč. Ve vyjádření žalovaný dále odkázal na výpočet doby potřebné pro mimořádně rozsáhlé vyhledávání v případě jiné předchozí žádosti o informace podané žalobcem, kterou považoval za obdobnou. Žalovaný tehdy přezkoumával časovou náročnost získání informací ve vzorku náhodně vybraných spisových dokumentací a dospěl k závěru, že čas nutný pro vyhledání informací zabere dobu mezi 40 až 50 minutami. Jelikož se dle žalovaného nyní jednalo o vyhledání obdobných informací, použil jako odpovídající dobu 45 minut na jeden podnět. Přitom zdůraznil, že se jedná o dobu vyhledání a vypsání požadovaných informací, nikoliv jakékoli další zpracování. V neposlední řadě žalovaný uvedl, že aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, nemohl částku, která tvoří úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání,

pouze „od boku“ odhadnout. Musel nejdříve požadovanou činnost provést, aby zjistil, jakou částku po žalobci požadovat. Nemůže se proto jednat o „prodávání“ informací či snahu generovat zisk, ale o jediný možný postup, jak jinak by totiž mohl zjistit, jakou částku má po žalobci požadovat.

13. K výši sazby stanovené za čas strávený vyhledáváním informací žalovaný odkázal na Sazebník úhrad nákladů za poskytování informací zveřejněný na jeho internetových stránkách. Doplnil, že ačkoli se stanovená částka může zdát žalobci vysoká, byla vytvořena v souladu s § 17 informačního zákona, stejně jako s nařízením vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím (dále jen „nařízení vlády č. 173/2006 Sb.“). Co se týče rozdílnosti sazeb (nižších sazeb) u jiných orgánů veřejné správy, žalovaný zdůraznil, že jemu adresovanými žádostmi se musí zabývat přímo odborní radové, jelikož specializovaný útvar k vyřizování žádostí nemá přístup do spisové dokumentace potřebné ke zjištění informací, proto výsledná sazba reflektuje platové náklady odborných radů a nikoli např. administrativních pracovníků žalovaného.
14. Závěrem žalovaný shrnul, že vyčíslením úhrady není právo na informace upřeno, ale jsou pouze vymezeny podmínky, za nichž budou požadované informace poskytnuty. Žalovaný proto nesouhlasil s argumentací žalobce a navrhl, aby krajský soud podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Replika žalobce

15. Žalobce reagoval na vyjádření žalovaného podáním repliky, v níž především zopakoval argumentaci, která zazněla již v podané žalobě. Byl nadále přesvědčen, že nešlo o mimořádně rozsáhlé vyhledání informací ve smyslu § 17 odst. 1 a 3 informačního zákona. Žalovaný náročnost vyhledání požadovaných informací zveličuje, jelikož postačí nahlédnout do spisových přehledů, zvolení jiného způsobu vyhledání informací je nevhodným postupem, který nemůže jít k jeho tíži. Ostatně měl za to, že krajský soud může sám posoudit, zda by typově obdobné informace, např. ve vztahu k tomuto soudnímu řízení, skutečně bylo adekvátní zjišťovat ze spisu celých 45 minut. Podle žalobce bylo zjevné, že nikoli. I kdyby se snad mělo jednat o mimořádně rozsáhlé vyhledání, muselo by trvat desítky sekund, maximálně jednotky minut.
16. Dle žalobce až nyní v podaném vyjádření žalovaný poprvé odůvodnil údajnou opodstatněnost jím požadovaných nákladů dostatečným způsobem, byť dle názoru žalobce věcně nesprávně. Žalovaný však byl povinen toto učinit již v rámci řízení o žádosti, potažmo v rozhodnutí o stížnosti žalobce dle § 16a informačního zákona. Nic takového však žalovaný ani jeho předseda neučinili, neboť příslušná odůvodnění jejich rozhodnutí byla v tomto směru naprosto nedostatečná.
17. Rovněž výši sazby stanovenou žalovaným v souvislosti s mimořádně rozsáhlým vyhledáním žalobce považoval nadále za neopodstatněně vysokou, přičemž její formální uvedení v sazebníku žalovaného v této souvislosti není podstatné. Žalovaný znovu upozornil, že informace mohly být vyhledány i řadovými referenty, na které připadají nižší platové náklady.

V. Posouzení věci krajským soudem

18. Žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), a jedná se o žalobu přípustnou. Vzhledem k tomu, že žalovaný ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení výzvy nevyjádřil nesouhlas s takovým projednáním věci, ačkoli byl poučen o tom, že nevyjádří-li svůj nesouhlas, bude se mít za to, že souhlas je udělen, a žalobce s takovým postupem výslovně souhlasil, rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. o věci samé bez jednání.
19. Krajský soud se na úvod nejprve zabýval přípustností žaloby, přičemž dospěl k jednoznačnému závěru, že usnesení o odložení žádosti o informace pro nezaplacení požadované úhrady je rozhodnutím, které je způsobilé přezkumu ve správním soudnictví. Ke shodnému závěru dospěl i Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 17. 4. 2013, č. j. 6 As 16/2012 – 62, a též v rozsudku ze dne 21. 6. 2017, č. j. 6 As 326/2016 – 32, zde se vyjádřil i k přezkumu výše stanovené úhrady, přičemž uzavřel, že teprve rozhodnutí o odložení žádosti (a tedy vlastní odepření informací poskytnout) podle ustanovení § 17 odst. 5 informačního zákona je pod soudní ochranou. Pokud je žádost odložena pro nezaplacení, může žadatel proti takovému rozhodnutí brojit žalobou ve správním soudnictví, neboť tímto rozhodnutím bylo teprve do jeho práva zasaženo. Protože důvodem odložení bylo nezaplacení, přezkoumá ovšem správní soud věcně také tuto otázku, a v tomto rámci se bude mimo jiné zabývat výší úhrady.
20. Krajský soud tedy přistoupil k přezkumu napadeného rozhodnutí žalovaného, a to v mezích uplatněných žalobních bodů, jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
21. Podmínky pro předepsání úhrady za poskytnutí informací, včetně podmínek pro případné odložení žádosti pro nezaplacení předepsané úhrady vymezuje § 17 informačního zákona.
22. Podle § 17 odst. 1 informačního zákona jsou povinné subjekty v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může vyžádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.
23. V případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena (§ 17 odst. 3 informačního zákona). Poskytnutí informace podle odstavce 3 je podmíněno zaplacením požadované úhrady. Pokud žadatel do 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady úhradu nezplatí, povinný subjekt žádost odloží. Po dobu vyřizování stížnosti proti výši požadované úhrady lhůta podle věty druhé neběží (§ 17 odst. 5 informačního zákona). V případě nesouhlasu s výší úhrady sdělené podle § 17 odst. 3 informačního zákona lze podle § 16a odst. 1 písm. d) téhož zákona podat stížnost, o níž rozhoduje nadřízený orgán povinného subjektu.
24. Podle § 5 odst. 1 písm. f) informačního zákona každý povinný subjekt musí pro informování veřejnosti ve svém sídle a svých úřadovnách zveřejnit na místě, které je všeobecně přístupné, jakož i umožnit pořízení jejich kopie, sazebník úhrad za poskytování

informací. Vláda stanoví nařízením zásady stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací (§ 21 odst. 2 informačního zákona).

25. Podle § 1 nařízení vlády č. 173/2006 Sb. toto nařízení zapracovává příslušný předpis Evropských společenství a upravuje zásady, podle nichž povinné subjekty stanoví výši úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona. Povinný subjekt stanoví výši úhrady na základě jednotkových sazeb, pokud je to možné. V ostatních případech stanoví povinný subjekt výši úhrady jiným prokazatelným způsobem, zejména na základě individuální kalkulace nákladů (§ 2 odst. 2 nařízení vlády č. 173/2006 Sb.). V sazebníku stanoví povinný subjekt dle § 7 nařízení vlády č. 173/2006 Sb. hodinové sazby odvozené z nákladů na platy, případně mzdy a z ostatních osobních nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informací.
26. V projednávané věci bylo nutno posoudit otázku, zda byly naplněny podmínky § 17 odst. 3 informačního zákona, tedy zda žalovaný jakožto povinný subjekt v oznámení o výši úhrady za poskytnutí informací ze dne 8. 8. 2017, č. j. ÚOHS-V0153/2017/2/17-22711/2017/130/JDa (resp. odvolací orgán v rozhodnutí ze dne 31. 10. 2017, č. j. V 0223/2017/SO-31629/2017/310/TFr), dostatečně zdůvodnil, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena.
27. Z dikce § 17 odst. 1 a 3 informačního zákona vyplývá, že pokud žádá povinný subjekt úhradu
za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací, musí dostatečně jasně ozřejmit důvody, pro které se v konkrétním případě jedná právě o mimořádně rozsáhlé, a nikoli běžné vyhledání informací. Ve výzvě k úhradě musí povinný subjekt rozvést, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Je třeba, aby povinný subjekt uvedl nejen jednotkovou sazbu a dobu, kterou vyhledávání informace trvalo, ale též odůvodnění, v čem konkrétně spočívala mimořádná rozsáhlost vyhledání informací. O mimořádně rozsáhlé vyhledání informací půjde například tehdy, jestliže s ohledem na konkrétní podmínky u povinného subjektu a na množství požadovaných informací nebo jejich povahu bude vyhledání informací pro povinný subjekt zátěží nad míru obvyklou (srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2016, č. j. 5 As 35/2016 - 25).
28. Žalobce v dané věci požadoval informace o počtu podnětů, které žalovaný v období ode dne 1. 1. 2017 do dne vyřízení žádosti obdržel a to uvedení zvlášť, co se týče věci tvrzeného zneužití dominantního postavení, tvrzených dohod narušujících hospodářskou soutěž, tvrzeného porušení § 19a zákona o ochraně hospodářské soutěže a tvrzeného zneužití významné tržní síly ve smyslu zákona o významné tržní síle. Ve vztahu ke každému z těchto podnětů dále sdělení data obdržení podnětu, oblasti, které se podnět týkal, proti jaké osobě směřuje, sektoru, kterého se podnět týkal a sdělení aktuálního stavu šetření podnětu (např. ukončení prošetřování podnětu, zahájení správního řízení).
29. V samotném oznámení o výši úhrady žalovaný uvedl, že požadované informace mohou být poskytnuty za úhradu nákladů spojených s jejich mimořádně rozsáhlým vyhledáváním, a to dle § 17 odst. 1 a odst. 3 informačního zákona a vyčísлил celkové náklady na vyhledání a zpracování žalobcem požadovaných informací na částku 47 481 Kč. K výpočtu výše požadované úhrady žalovaný konstatoval: „1. bylo shromážděno celkem 133 podnětů a specifikováno datum obdržení, proti komu směřují, popis údajného protisoutěžního jednání, oblast/relevantní trh/sektor a možnou právní kvalifikaci jednání, aktuální stav

šetření, 2. náklady dle sazebníku Úřadu činí za každou započatou půlhodinu 238,- Kč. Úřad uvádí, že celkem se jednalo o 45 minut práce 1 pracovníka na analýzu jednoho podnětu. Jedná se tedy o 99,75 hodin práce jednoho pracovníka. Celková výše úhrady tak činí 47.481,- Kč.“ Krajský soud na tomto místě podotýká, že rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 31. 10. 2017, č. j. ÚOHS-V0223/2017/SO-31629/2017/310/TFr, o žalobcově stížnosti, jímž byla žalovaným požadovaná výše úhrady v částce 47 481 Kč potvrzena, neobsahuje (ve srovnání s údaji v oznámení žalovaného o výši úhrady), žádné další údaje, z nichž by bylo možné dovodit, jakým způsobem byla výše úhrady stanovena. Předseda žalovaného toliko doplnil, že uvedená doba 45 minut pro získání informací dle požadavků žalobce z jedné spisové dokumentace byla zjištěna v rámci předchozího řízení vedeného pod sp. zn. V128/2014/IN, v němž byly požadovány obdobné informace, proto lze tuto dobu použít i v případě žádosti žalobce ze dne 16. 4. 2017.

30. Krajský soud přitom nesouhlasí s názorem žalovaného, že ze zmíněného oznámení o výši úhrady je patrné, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena, a že žalovaný tak dostal požadavku stanovenému v § 17 odst. 3 informačního zákona. Samotné uvedení časové náročnosti vyhledání a zpracování požadovaných informací je v tomto směru nedostatečné. Podle § 17 odst. 3 informačního zákona musí být z oznámení o výši úhrady zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Skutečností rozhodnou pro stanovení výše úhrady není pouhá celková časová náročnost vyhledání a zpracování informací, ale především výčet a popis jednotlivých dílčích úkonů, které musí pracovník (či pracovníci) povinného subjektu při vyhledání a zpracování informací provést, a to alespoň v obecné rovině, spolu s přibližným odhadem časové náročnosti provedení jednotlivých úkonů. Jen tak může žadatel o informace a případně též soud v přezkumném řízení ověřit, zda údaj o celkové časové náročnosti vyhledání a zpracování informací odpovídá skutečnosti.
31. V posuzované věci navíc ze samotného oznámení o výši úhrady za poskytnutí informací vyplynulo, že žalovaný již veškeré požadované informace shromáždil a zpracoval do podoby, která v podstatě mohla být odeslána jako odpověď na žádost žalobce. Rovněž z obsahu správního spisu, a sice z interního sdělení žalovaného ze dne 1. 8. 2017, č. j. ÚOHS-22092/2017/461/LNe vyplývají již konkrétní požadované informace ohledně podnětů týkajících se možného zneužití významné tržní síly ve smyslu zákona o významné tržní síle. Krajský soud k tomu dodává, že za situace, kdy se tedy jednalo o informace již vyhledané a zpracované, nemohlo být pro žalovaného uvedení údajů o úkonech, které jeho zaměstnanci při vyhledání a zpracování žalobcem požadovaných informací učinili, nijak zvlášť problematické či obtížné. Mohl zcela jistě rozepsat dílčí úkony, které byly nutné pro vyhledání požadovaných informací, a kolik času jednotlivý úkon zabral. Je tedy na místě požadovat, aby žalovaný způsob stanovení výše požadované úhrady maximálně přesně popsal a dokladoval (případně se o to alespoň snažil), což žalovaný v této věci vůbec neučinil.
32. Žalovaný na tuto svou povinnost zcela rezignoval, přičemž pouze paušálně uvedl, že si analýza každé jednotlivé spisové dokumentace vyžádala časovou dotaci v délce 45 minut. To přesto, že si v dané chvíli již musel být vědom toho, kolik času jeho pracovníci skutečně strávili vyhledáním a zpracováním požadovaných informací. O čistě formálním přístupu žalovaného svědčí rovněž skutečnost, že ve výše citovaném dokumentu, není uvedena žádná zmínka o tom, kolik času zabralo zpracování informací ohledně podnětů

týkajících se možného zneužití významné tržní síly (celkem byly 3). V interním sdělení ze dne 1. 8. 2017, č. j. ÚOHS-21775/2017/800/JNě žalovaný konstatoval, že bude nutné prověřit celkem 133 podnětů, což představuje mimořádně rozsáhlé vyhledávání v podobě důkladné analýzy, která s ohledem na obdobnou věc z minulého roku vyžaduje časové penzum jednoho odborného rady 45 minut na 1 podnět. Je tedy zřejmé, že se žalovaný vůbec nezabýval konkrétní časovou náročností zpracování informací v této žádosti, ale vychází z dřívějšího jiného řízení, které považuje za obdobné a jako určující považuje zmíněných 45 minut. Žalovaný následně bez bližšího vyjádření v oznámení o výši úhrady bez dalšího uvádí, že příprava požadovaných informací trvala jednomu jeho pracovníkovi 99,75 hodin.

33. Ve vyjádření k podané žalobě přitom žalovaný připomněl, že v rámci stížnosti žalobce v jiné avšak obdobné věci, provedl pracovník žalovaného vyhledání žalobcem požadovaných informací v deseti náhodně shromážděných spisových dokumentacích vedených ve věci podnětů, a to za účelem zjištění, jak velký časový úsek si dané vyhledání vyžádá, aby mohla být po žalobci požadována přiměřená výše úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací v souladu s § 17 odst. 1 informačního zákona. O této činnosti byl proveden úřední záznam do konkrétního spisu. Dle krajského soudu tak není zřejmé, proč žalovaný v nyní posuzované věci nezvolil stejný postup (neučinil vyhledání informací na vzorku podnětů) tak, aby dostál podmínkám § 17 odst. 3 informačního zákona.
34. Tvrdil-li dále žalovaný, že ze závěrů výše uvedeného úředního záznamu pak vychází i v dalších obdobných řízeních, je tato argumentace v daném případě nepřijatelná. Žalobce v nyní projednávané věci nepožadoval zcela shodné informace jako ve věci odkazované žalovaným. Jak sám žalobce uvedl, formuloval svou žádost tak, aby požadované informace byly, alespoň z velké části, zjistitelné ze samotného spisového přehledu jednotlivých správních spisů. V odkazované věci byl na rozdíl od projednávané věci požadován navíc i stručný popis, čeho se mělo v podnětu namítané jednání týkat. K tomu bylo tehdy nutné, aby žalovaný procházel podrobněji doručené podněty, pozorně je pročetl a vhodně sumarizoval do krátkého sdělení pro žadatele, to žalovanému tenkrát zabralo 20 až 30 minut v závislosti na délce, složitosti a srozumitelnosti podnětu. V žádosti ze dne 26. 7. 2017 takovou sumarizaci však žalobce vůbec nepožadoval, naopak výslovně uvedl, že sdělení jím požadovaných informací postačí stručnou tabulkovou formou. Je tedy zřejmé, že pro posuzování této žádosti nelze bez dalšího převzít dříve vyčíslenou dotaci 45 minut, neboť v ní je mimo jiné zahrnuto i 20 až 30 minut za vyhledávání informací, které nyní nebyly požadovány. K tomu krajský soud konstatuje, že žalovaný neměl zvolit obdobně přímo dobu potřebnou pro vyhledávání informací (45 min), ale měl zvolit obdobný postup pro zjišťování této doby. Tedy stejně jako tenkrát vyhledat u této konkrétní žádosti informace pouze ve vzorku podnětů, a na základě toho zjistit potřebnou dobu pro vyhledávání informací dle této žádosti. Žalovaný však již vyhledal požadované informace, nemohl tedy odkázat na předchozí řízení o jiné žádosti žalobce. Žalovaný měl do správního spisu zanést informaci (např. právě sepsáním úředního záznamu, jak ostatně učinil v odkazované věci) o přesných časech, které mu zabraly jednotlivé úkony nutné k vyhledání dat a jejich následnému zpracování. Ačkoli tedy ve vyjádření k podané žalobě žalovaný tvrdil, že nejdříve musel vyhledání a shromáždění informací provést, aby mohl předložit žadateli přesnou částku k zaplacení, tímto způsobem nepostupoval.

35. Krajský soud je proto toho názoru, že v daném případě žalovaný jakožto povinný subjekt dle informačního zákona nesplnil požadavek § 17 odst. 3 téhož zákona, jelikož neodůvodnil, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla vyčíslena výše úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání požadovaných informací. Lze uzavřít, že vydání nepřezkoumatelného oznámení o výši úhrady je podstatnou vadou řízení, která měla za následek nezákonnost rozhodnutí o odložení předmětné žádosti.
36. Co se týče žalobcovy argumentace zpochybňující přiměřenost sazby za mimořádně rozsáhlé vyhledávání stanovené žalovaným v sazebníku úhrad nákladů za poskytování informací, krajský soud k tomu uvádí následující. Pokud nadřízený orgán při přezkumu konkrétní povinným subjektem požadované úhrady nákladů přezkoumává (k námitce žadatele) i zákonnost sazby uvedené v sazebníku, nemůže se zaměřit jen na posouzení, zda sazba přesně odpovídá výdajům povinného subjektu v dané oblasti, ale bude zvažovat i zda výše sazby řádově odpovídá nákladům, které povinný subjekt s danou činností má nebo může mít, tzn., zda výše sazby není objektivně nepřiměřená. Jinak řečeno, přezkum výše sazeb uvedených v sazebníku je založen na posouzení jejich adekvátnosti. Jestliže sazby úhrad nevybočují z objektivně akceptovatelné výše (zejména z hlediska srovnání s obdobnými náklady jiných povinných subjektů), lze jejich výši považovat za odpovídající zákonu. Povinnost prokázat zákonnost konkrétní stanovené sazby však leží na povinném subjektu, který tak může (a je-li její výše zpochybněna žadatelem ve stížnosti, musí) učinit buď tím, že doloží její přesný výpočet, nebo prokázáním, že její odhadnutá výše odpovídá nákladům, které s danou činností zpravidla vznikají (viz Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016).
37. V daném případě přestože žalobce zpochybnil přiměřenost výše sazby stanovené za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací, předseda žalovaného se v rozhodnutí ze dne 31. 10. 2017, č. j. ÚOHS-V0223/2017/SO-31629/2017/310/TFr, o žalobcově stížnosti omezil toliko na konstatování, že jelikož byl jako povinný subjekt při stanovování hodinové sazby za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací vázán nařízením vlády č. 173/2006 Sb., je nepochybné, že již při stanovování sazby odvodil tuto z nákladů na platy a z ostatních osobních nákladů s tím spojených. Dále uvedl, že vzhledem ke zveřejnění sazby v sazebníku úhrad na internetových stránkách, žalobce již předem o výši této sazby věděl a měl s ní počítat. Tuto „úvahu“ předsedy žalovaného je přitom třeba považovat za zcela nepřezkoumatelnou, neboť se námitkami žalobce ohledně nepřiměřenosti prakticky vůbec nezabýval, pouze mechanicky odkázal na sazebník. Předseda žalovaného měl totiž v rozhodnutí o stížnosti žalobce v souladu s výše uvedeným přezkoumat komplexně zákonnost výše úhrady, tj. i zákonnost zveřejněného sazebníku, jelikož samotná skutečnost, že byla použita sazba ze zveřejněného sazebníku, automaticky nedokládá její přiměřenost. Rozhodnutí tak postrádalo jakékoli úvahy, proč žalovaný nepovažuje požadovanou částku za nepřiměřenou, resp. proč neshledal důvody pro případnou neaplikaci sazby dle sazebníku. Je proto potřeba vysvětlit a rovněž adekvátně doložit, jak byla částka 238 Kč za každou započatou půlhodinu mimořádně rozsáhlého vyhledávání vypočtena. Zároveň měl žalovaný uvážít to, zda v daném případě tato částka skutečně odpovídala nákladům, které žalovanému v souvislosti s danou činností vznikly. Na tyto povinnosti však předseda žalovaného při vyřízení stížnosti žalobce rezignoval.

VI. Závěr a náklady řízení

38. Na základě výše uvedených skutečností a úvah shledal krajský soud žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí žalovaného dle ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil.
39. Ve smyslu § 78 odst. 4 s. ř. s. krajský soud dále vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. V něm bude úkolem žalovaného zaslat žalobci takové oznámení o výši požadované úhrady, z něhož bude zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena. Právním názorem, který krajský soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
40. Krajský soud sice zrušil napadené rozhodnutí, nicméně nemůže postupovat podle § 16 odst. 4 informačního zákona, jak navrhoval žalobce, jelikož soud nemůže nařídit poskytnutí informace v případě žaloby směřující proti výši úhrady za informace. V této souvislosti lze odkázat na judikaturu Městského soudu v Praze, který v rozsudku ze dne 4. 11. 2015, č. j. 10 A 4/2014 - 148, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí NSS č. 4/2016 pod č. 3372/2016, uvedl, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí povinného subjektu o odložení žádosti podle § 17 informačního zákona, soud neposuzuje věcně důvody pro poskytnutí nebo neposkytnutí požadované informace, nýbrž posuzuje pouze, zda jsou dány podmínky pro uplatnění úhrady nákladů podle § 17 odst. 1 citovaného zákona, resp. posoudí přiměřenost výše úhrady vzhledem k povaze informace a tomu odpovídajícímu rozsahu vyhledání informace. Použití § 16 odst. 4 věty druhé citovaného zákona je proto v řízení o žalobě proti rozhodnutí o odložení žádosti podle § 17 citovaného zákona vyloučeno, soud nenařídí povinnému subjektu poskytnout požadovanou informaci, přestože shledá požadavek na úhradu nákladů nezákonným.
41. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto má vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč a dále v nákladech právního zastoupení v celkové výši 11 342 Kč dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). V daném případě se jedná o odměnu advokáta JUDr. Ing. Libora Morávka, Ph.D., LL.M., za zastupování v řízení před krajským soudem, a to za tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a dvě písemná podání soudu ve věci samé – podání žaloby a repliky k vyjádření žalovaného) dle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu ve výši 9 300 Kč (3 x 3 100 Kč); a dále o náhradu hotových výdajů ve výši 900 Kč (3 x 300 Kč). Vzhledem k tomu, že zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se částka odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů o částku 2 142 Kč odpovídající příslušné dani z přidané hodnoty. Celkem se tedy jedná o částku ve výši 15 342 Kč. Ke splnění uvedené povinnosti byla žalovanému stanovena přiměřená lhůta.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu